

KARDINALOVA HOMILIJA
na Misi za Domovinu prigodom Dana državnosti

Zagreb, crkva sv. Marka, 25. lipnja 2012.

Liturgijska čitanja: Iz 49, 8-9.13-16; Iv 4, 43-54;

**Draga subraćo u svećeništvu,
poštovani gospodine predsjedniče Republike Hrvatske,
cijenjeni predstavnici državnih, gradskih i vojnih vlasti,
hrvatski dragovoljci i branitelji,
draga braćo i sestre!**

1. I ove smo godine ovdje, u crkvi svetoga Marka na zagrebačkom Gornjem gradu. Stoga svima nazočnima u ovoj povijesnoj crkvi i svima koji su povezani s nama putem elektronskih medija čestitam Dan hrvatske državnosti.

Tijekom cijele godine, kao vjernici, na raznim mjestima uzdižemo molitvu Bogu za našu hrvatsku Domovinu, u zajedništvu ili sami, moleći na nakane koje se tiču svih ili pak stavljajući pred Gospodina pojedinačne zahvale i potrebe. Ipak, na dane kao što je današnji, kada se spominjemo hoda hrvatskoga naroda kroz povijest i svih koji su svojim zalaganjem i žrtvom drugima stvarali prostore pravednosti i slobode, molitva ima posebno značenje. Upravo zajednička molitva pokazuje i kolika je istinska čežnja u nama dok molimo pojedinačno, jer osobna molitva uvijek teži prema zajedništvu, prema molitvi koja se stapa u prepoznatljiv govor braće

i sestara u vjeri. Molitva oblikuje zajedništvo, jača jedinstvo, umanjuje sebičnost i otvara nas za potrebe bližnjih.

Današnje slavlje, baš u ovoj crkvi, također pred nas stavlja vrijednosti koje danas ne smijemo previdjeti. Dolazeći u ovu crkvu, i Hrvati i ljudi iz drugih zemalja odmah uviđaju da je smještena u središtu trga koji je središte cijeloga Gornjeg grada. U jednome i u drugome starom dijelu Zagreba, crkve određuju središte. Tako je i drugdje diljem naše Domovine i Europe. Naši su pređi znali da jezgra zajedničkoga življenja i snaga zalaganja izvire iz vjere te da je važno cjelokupni život živjeti u odgovornosti prema vrijednostima vjere. To je važno znati i kada se suočavamo s ljudskim slabostima i kada vidimo odstupanja od izvora koja su nastala zbog ljudske grješnosti.

Ova je Crkva svetoga Marka na Trgu svetoga Marka okružena najvažnijim državnim institucijama hrvatskoga naroda. Ona je sama škrinja u kojoj su se tijekom vremena spojile duhovne vrijednosti i društveno značenje sklada kulture, politike i gospodarstva. Ovaj trg i ova crkva u njegovom središtu može za sve građane poslužiti kao dobro polazište za razmišljanje o važnim društvenim suodnosima u suvremenosti.

2. Premda je od nastanka ove crkve u svakome vremenu, pa i u ovome u kojemu mi živimo, vidljiv poneki sloj upravo toga doba. Za nekoga će ova crkva biti samo ostatak prošlosti koji na sebi nosi znakove hrvatske povijesti. Zacijelo da takav pristup nije u stanju otkriti najvažnije odrednice koje ona sadrži, te će biti moguće čak i to da se iz imena ove crkve i trga olako makne pripadni pridjev i oznaka »svetoga«. No, ovo je crkva i trg upravo svetoga Marka evanđelista, nositelja kršćanske Radosne vijesti koja je obilježila i – koliko god to pojedinci i skupine željeli sakriti ili izbjeći – hrvatsku, ali i europsku kulturu i društvo općenito.

I unutrašnjost i vanjšina ove crkve, i njezin krov pokriven višebojnim crijepom kojim je iscrtan i hrvatski i gradski grb, privlači posjetitelje našega glavnoga grada. Nama vjernicima ova je crkva više od odraza minulih događaja. Ona nam očituje prepoznatljivi hrvatski identitet koji je prožet katoličkom vjerom. Ona nas upućuje na trajnu Božju prisutnost i naviješta Božju ljubav u Isusu Kristu.

Jedno je vrijeme ovoj crkvi dalo sklad i ljepotu; neka druga vremena su je zanemarila, zapustila; bila je udarana i spaljena; obnavljana i ukrašavana. I danas ju je lijepo vidjeti kao utjehu i potvrdu snage duha hrvatskoga čovjeka koji se nije predavao i koji je branio svoja prava i svoju opstojnost.

3. »Tebe ja zaboraviti neću«. To je svečano i utješno Božje obećanje koje nam prenosi prorok Izaija. Njegov je lik u ovoj crkvi, uz ostale »velike proroke«: Jeremiju, Ezekielu i Daniela. To je prorok koji je navijestio da će Djevica začeti i roditi Emanuela, Boga s nama. Upravo to proroštvo ovdje je izrečeno drukčije: Bog svoj narod ne briše iz sjećanja i ne prepušta ga zaboravu. Susrećemo Božju nježnost koja se nadvija nad svoja stvorenja poput brižne majke. Koliko god nam bilo teško na putu života, najveća je utjeha spoznaja da nas Bog nikada ne zaboravlja. Štoviše, On prati naše nesigurne korake, kako pjevamo u psalmu: »Tvojim nožima on posrne ne da i neće zadrijemati on, čuvar tvoj« (Ps 121, 3).

Ali život nipošto nije lagana šetnja, nego često mukotrpan hod. Nerijetko smo pritisnuti bolima, umorom, dvojabama do te mjere da osjećamo težinu prijetnje opstanku i da osjećamo u sebi napuštenost. Izabrani je narod, u svojim najtežim trenucima progonstva i poljuljane nade mislio i govorio: »Gospodin me ostavi, Gospod me zaboravi« (Iz 49,14). Zar je ta rečenica strana ljudima u Hrvatskoj? Zar je nismo u doba

nasilja nad Domovinom toliko puta čuli? I u ovo se vrijeme čini kao da društvo zahvaća osjećaj bespomoćnosti pred onim što se događa, s mnoštvom nejasnoća koje teško dopuštaju da se osjeti Božja ljubav, koja nadilazi bilo koju zemaljsku ljubav.

Ali, braćo i sestre, danas ne bismo smjeli u svojim molitvama preskočiti pitanje, jesmo li mi ostavili i zaboravili Boga? Bog od nas očekuje vjeru i pouzdanje te ljubav koja je dosjetljiva, da bismo pomagali bližnjima, da bismo znali služiti.

4. Ako smo svjesni da nas Bog ne zaboravlja, nije nam dopušteno prepuštati se osjećaju napuštenosti, zatvoriti se u sebe, biti tužni i pasivni promatrači te širiti malodušje. Zato se danas trebamo zapitati: gdje to mi ostavljamo i napuštamo Boga? Kao vjernik i građanin Hrvatske nisam ravnodušan, a znam da to isto osjećaju mnogi vjernici i ljudi dobre volje, gledajući kako se u Hrvatskoj zadire u temelje ljudskoga postojanja.

Ovdje gdje se zid apside ove crkve gotovo oslanja na zidove Hrvatskoga sabora, kao vjernici se pitamo: čime su vođeni predlagatelji i donositelji zakona? I, misle li ti predstavnici naroda, misle li hrvatski ljudi na to da se svaki zakon odražava na društveni život? Ne mislim ovdje na mnoštvo zakona koji uređuju razne odnose, nego na zakone koji se tiču otajstva života, na zakone koji se tiču obitelji. Prolazeći svakoga dana pokraj ove crkve i pokraj drugih crkava bilo bi dobro da se i o tome misli.

Ako mi napuštamo Boga, oslonac i nadu svoga života, nemojmo se čuditi da će se u nama, u Hrvatskoj, širiti osjećaj napuštenosti, beznađa i nasilja.

Bez obzira koliko prigovarali Crkvi, obrušavali se na nju, povlačili je kroz medije, prikazivali je bilo zaostalom, bilo neosjetljivom, bilo bogatom, da bi postigli nešto drugo, ti isti ljudi koji to čine ne tražeći istinu, ne će moći

pobjeći od plodova onoga sjemena što su ga posijali ili što ga siju. Bez obzira što kao vjernici možemo trpjeti uvrjede, čuditi se bezobzirnosti onih koji su se obrušili na najveće svetosti ljudskoga života, mi ćemo i dalje upućivati na otajstvo, bez kojega nema mira i napretka za narod i državu.

U svjetlu toga otajstva promatramo i današnje krize. Suočavamo se s činjenicom da se iz dana u dan pokušava na čudan način tumačiti dar života, vrijednost obitelji, bez suočavanja s istinom života u otvorenosti prema svima, a naročito prema znanstvenim uvidima. To nastojanje, koje je veoma pogubno, muti pogled braneći površne i sebične interese.

5. Ova crkva svetoga Marka slika je Crkve u raznim društvenim sustavima. Nekima je služila kao vrelo pobožnosti, nekima kao pozornica utjecaja, nekima kao kulisa, nekima kao razlog za poticanje sukoba i netrpeljivosti. Ona je i dalje tu. Jedni su željeli da je veća, drugi su je jedva podnosili i bili bi je najradije maknuli. Ona je tu i govori o prisutnosti Crkve na koju će se i dalje vikati zašto se miješa u društveni i politički život; koju će se prozivati da nije dovoljno glasna. A ona sa svojim vjernicima i dalje govori da je u životu potrebno osloniti se na Boga ljubavi i da je čovjek pozvan biti bliz čovjeku, posebno čovjeku u potrebi.

Jer kršćanstvo je ovdje bilo nosiva snaga civilizacije, duša Europe. Ne zbog toga što bi kršćanstvo služilo postizanju nekih društvenih ciljeva, stvaranju zemaljskoga blagostanja, nego zato jer je Crkva zajednica ljudi kojima je najveća vrijednost Bog i njegovo kraljevstvo. I dok danas upozoravamo na nužnost poštivanja pravednosti, gdje je najbolnije vidjeti ljude koji rade, a ne primaju plaću, ili radnike koji gube posao ili mladež koja ga ne nalazi; dok vidimo da se u našoj Domovini, bez suglasnosti o temeljnim vrijednostima, promiču pogubne težnje u odgoju, zastupaju zabrinjavajući stavovi kojima je na prvome mjestu zarada nekolicine; dok

se zauzimamo za zaštitu stvorenoga svijeta, tih prirodnih bogatstava, nama danih na upravljanje i čuvanje; ističemo da je konačni cilj kršćanstva ljubav koja nadilazi svako društvo i povijest, a da je država dužna u socijalnoj zauzetosti zakonima i drugim mjerama štititi svoje građanke i građane, posebno vodeći računa o nezaštićenima i ugroženima.

6. Nakon što je u doba moderne u našoj civilizaciji rođena kriza etičkih očitosti, naročito je svijet medija, u svome usponu, postao glasnogovornikom teze o nepostojanju apsolutnosti istine, stavljajući na prijestolje pojedinca i stvarajući novu idolatriju tehnologije. Razumljivo je zbog čega se na meti našlo kršćanstvo, jer upravo su ta dva načela u suprotnosti s kršćanskom naukom. No, u toj se sučeljenosti, u radikalnim postavkama istodobno otkrivaju i granice koje rađaju novu krizu – egzistencijalnu.

Naime, pitanja o životu ne može riješiti nikakvo zemaljsko društveno uređenje, nikakva tehnologija, nego samo otvorenost otajstvu koje nadilazi čovjeka. Samo ono ne razočarava. Samo polazeći od njega moguće je doći do pravednijih sudnosa, do zalaganja za bližnje, do žrtve života koja ne gleda sebično samo svoju udobnost, do onih vrijednosti koje vidimo kao buket predivnih hrvatskih ruža, u novijoj hrvatskoj povijesti, vezanih krunicom naših branitelja. Dragi vjernici ne zavaravajmo sami sebe. Udaljujući se od Boga, udaljujemo se od hrvatske sreće. Ali svaka je kušnja i svaka bol nova pouka, koja može čovjeka mijenjati i vratiti ga na put istinske sreće.

7. Draga braćo i sestre, ova Crkva svetog Marka može poslužiti kao slika u kojoj mi vjernici promatramo i svoju Domovinu. Željeli bismo da se u Hrvatskoj prepoznaje usmjerenost prema onomu što nadilazi čovjeka, upućenost na vrijednosti koje nisu po mjeri zemaljskih interesa. Crkva je za

nas kršćane znak da je Bog sišao k nama, da se utjelovio u našu povijest i svojom ljubavlju otkupio svako vrijeme.

Na ovoj crkvi ima više ulaza. To pokazuje katoličku otvorenost prema svima, jer katolička kultura od najranijih početaka povezuje različite narode, jezike i običaje, pridonoseći razvoju znanosti i kulture. I kada dublje promotrimo razlog svemu što vidimo promatrajući ovu crkvu, shvaćamo kako on nije vidljiv, niti dohvatljiv našim osjetilima. Razlog zbog kojega su graditelji gradili crkvu, a umjetnici išli tragom nadahnuća jest u vjeri.

Ova crkva na ovome trgu i nama danas postavlja pitanje jesmo li izabirali i izabiremo li istinske vrijednosti. No, ova crkva daje ujedno i odgovore kako je hrvatski narod tijekom povijesti opstao i čega se držao, što su bili stupovi svoda na kojemu se iznutra nalaze lukovi kao metafora pripadnosti nebu, a izvana grbovi koji očituju pripadnost hrvatskoj domovini.

I kada se nalazimo pred pitanjima boli, pred iskustvom svoje ljudske konačnosti, Isus nam – kao i kraljevskomu službeniku iz Evanđelja – govori da naša najveća vrijednost živi. Bog mu se očitovao čudesnim znakom, jer je nosio u sebi duboku čežnju, trag vjere koja je cijeli njegov dom povezala s Isusom.

Takva je vjera i hrvatski narod odavno povezala s Isusom. »Godina vjere« koja je pred nama poticaj je da osobno i kao narod bolje upoznamo svoju vjeru, da ne dopustimo da prevlada površnost i neznanje; da obnovimo svoje pouzdanje u Boga na našem hrvatskom hodočašću kroz povijest. Toliko smo puta u povijesnim događajima tako jako osjetili Božje obećanje: Tebe ja zaboraviti neću. Neka nam Presveta Bogorodica Marija, najvjernija odvjetnica Hrvatske i blaženi Alojzije Stepinac pomognu da mi ne zaboravimo Boga. Amen.